

Vreemdelingenhaat: 'Tröglitz is overal'

Achtergrond - 8 april 2015

Tröglitz is een kleine provincieplaats in de buurt van Leipzig, in Oost-Duitsland. De burgemeester is er verjaagd, een regionale bestuurder krijgt politiebescherming omdat hij wordt bedreigd en het asielzoekerscentrum is dit weekeinde afgebrand. Dat deze gebeurtenissen niet op zichzelf staan, daarover zijn de Duitse media het eens.

"Hoe rechts is Duitsland?" kopte [Der Tagesspiegel](#) dinsdag. In 2014 telde de politie 150 aanslagen op asielzoekerscentra in heel Duitsland. Ze werden beklad met hakenkruizen, er werden vuurwerk of brandbommen naar gegooid of er werd brand gesticht. In 2013 ging het nog om 50 incidenten. Geweld tegen asielzoekers neemt toe en niet alleen in de Oost-Duitse deelstaten. "Het aantal geweldsincidenten stijgt in het hele land duidelijk. Tröglitz is overal", zegt minister-president Reiner Haseloff van Saksen-Anhalt in de krant Die Welt. [Deze Googlemap bevestigt dat beeld.](#)

NPD-demonstraties

Het nog geen drieduizend zielen tellende stadje Tröglitz ligt in Saksen-Anhalt. In deze deelstaat waren de eerste maanden van dit jaar al [zes incidenten](#) met asielzoekershuisvesting, Tröglitz meegerekend.

De onrust in het dorp begon eind vorig jaar, toen bekend werd dat er mogelijk enkele tientallen vluchtelingen in het dorp zouden worden gehuisvest. Burgers protesteerden. De (onbezoldigde) burgemeester Markus Nierth riep de inwoners in een open brief op om niet bang te zijn en de asielzoekers gastvrij te ontvangen. Een regionale functionaris van de extreemrechtse NPD organiseerde vanaf januari zondagse demonstraties in het dorp. Daaraan deden ongeveer 70 mensen per keer mee. Burgemeester Nierth organiseerde samen met de plaatselijke kerk op hetzelfde tijdstip een vredesgebed.

Op 8 maart zou de demonstratie eindigen voor het huis van de burgemeester. De politie zou voor zijn huis opgesteld worden om hem en zijn gezin te beschermen. Dat ging Nierth te ver. Hij legde zijn functie neer en verklaarde op Facebook dat hij zich niet gesteund voelde door de *Landkreis*, de regionale bestuurslaag. Hij begreep niet dat de demonstratie voor zijn huis niet was verboden.

Vreemdelingenhaat

Wie opstaat tegen vreemdelingenhaat is doelwit voor de neonazi's. Dat heeft ook Lothar Czoßek gemerkt. De krant Die Zeit publiceerde maandag een [interview](#) met deze 86-jarige inwoner van het naburige Rehmsdorf. Czoßek beheert de gedenkplaats van een subkamp van concentratiekamp Buchenwald in zijn dorp. Ook hij krijgt haatmail omdat hij met zijn museumpje en educatieve activiteiten de inwoners van de streek vertelt welke misdaden de nazi's in deze kampen hebben begaan. De brieven maken hem vooral duidelijk door te gaan met voorlichten. "Het gaat er nu niet meer om de geschiedenis te verwerken, het gaat er nu om alles te doen zodat deze gruwel zich niet herhaalt - zodat het niet wordt vergeten."

Czoßek vertelt dat deze omgeving nooit goed is gedenazificeerd na de oorlog. En nu hebben veel mensen geen idee wat er zich in de concentratiekampen heeft afgespeeld. De rechtsradicalen hebben zelf geen oorlog meegemaakt. Hun propaganda slaat hier aan omdat het economisch zo slecht gaat, denkt hij.

Een dinsdag gepubliceerd [onderzoek](#) van de Universiteit Leipzig laat zien dat de vreemdelingenhaat inderdaad geen randverschijnsel is in Saksen-Anhalt. 42,2 procent van de ondervraagden stemt in met uitgesproken xenofobe stellingen. Dat percentage is in geen deelstaat zo hoog. Opvallende tweede is overigens Beieren, een deelstaat die juist erg welvarend is.

Initiatieven tegen rechts

Na de brandaanslag in Tröglitz - de autoriteiten hebben inmiddels 20.000 euro beloning uitgelooft voor informatie over de daders - is een brede discussie op gang gekomen over oorzaken en oplossingen. Heribert Prantl van de Süddeutsche Zeitung heeft een optimistisch [betoog](#) dat de aanslagen weliswaar doen denken aan die van begin jaren negentig ([lees meer in het Naslagwerk](#)), maar dat de reactie van burgers en overheid nu veel beter is. De autoriteiten laten weten niet te wijken en zoeken snel een nieuw onderkomen in hetzelfde dorp voor de asielzoekers, terwijl in de jaren negentig juist de immigratiewetten werden aangescherpt. Ook is volgens Prantl de verontwaardiging onder de bevolking nu veel groter dan destijds.

In Oost-Duitsland -en ook elders in het land-zijn tal van initiatieven tegen extreem-rechts. Die doen veel aan voorlichting en sommige helpen neo-nazi's die de beweging willen verlaten. In alle Oost-Duitse deelstaten zijn daarnaast netwerken die de slachtoffers van haatgeweld opvangen en helpen, schrijft de Tagesspiegel. Ook dat is winst ten opzichte van de jaren negentig.

De registratie van haatgerelateerde delicten is nog niet goed geregeld, constateert Christine Lüders van de Antidiskriminierungsstelle, de overheidsinstantie tegen discriminatie. Ze pleit voor de invoering van de categorie *Hasskriminalität* in de politiestatistieken, zodat deze delicten beter kunnen worden aangepakt. Lüders hoopt dat het dinsdag gepresenteerde voorstel wordt overgenomen door de regering.

De asielzoekers komen zoals gepland in mei naar Tröglitz, laat een woordvoerder van het ministerie van Binnenlandse Zaken van Saksen-Anhalt vandaag weten. Maar het zijn er wel minder: geen veertig, maar acht, tien of twaalf. Zij worden in particuliere woningen opgevangen. Meerdere mensen hebben inmiddels woonruimte ter beschikking gesteld. Onder hen, zo meldt [Spiegel Online](#), burgemeester Nierth.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/11177/vreemdelingenhaat-troglitz-is-overal>